
Aktiviteter med fokus på miljö och hållbar utveckling för förskolor, grundskolor och grundsärskolor

Läsår 2016/2017

BORÅS STAD

Innehållsförteckning

Inledning 3

Aktiviteter från förskola till årskurs 6 4

Aktiviteter från årskurs 4 till 9 8

Aktiviteter från årskurs 7 till 9 11

Aktivitetsschemat, version nr 2, är fastställt av områdeschefer för förskola och grundskola på Kommungemensamt LSG den 18 mars, 2016.

Uppföljning av aktivitetsschemat sker under våren 2017.

Ansvar: Miljö- och konsumentnämnden.

Denna version av aktivitetsschema gäller alla förskolor, grundskolor och grundsärskolor i Borås Stad läsåret 2016-2017.

Aktiviteter för barn och ungdomar med inriktning på en hållbar framtid

Aktiviteterna i denna folder, version nr 2, har en uttalad målsättning; att bidra till att dagens och kommande generationer boråsare värnar om vår gemensamma miljö.

Aktiviteterna riktar sig till alla förskolor, grundskolor och grundsärskolor i Borås Stad. I etappmål 2 a, ett av Borås Stads miljömål som gäller från 2013 till 2016, står följande:

Skolor och förskolor arbetar systematiskt med praktisk och teoretisk hållbarhetsundervisning. Miljömålet ska inbjuda till ökad förståelse för vår planets systemförutsättningar och ge grund för att göra medvetna val för en hållbar livsstil.

Utbudet av aktiviteter överensstämmer med läroplanens mål för respektive åldersgrupp. Genom att barnen och eleverna genomför aktiviteter eller besöker verksamheter med förankring till relevanta miljöfrågor skapas en tydligare koppling mellan teori och praktik inom hållbar utveckling.

Aktivitetsschemats utvärderas efter varje läsår och aktiviteterna i schemat kan ändras.

Under respektive aktivitet beskrivs lämplig ålderskategori, ansvarig för aktiviteten, aktivitetens rubrik, innehåll, eventuella begränsningar och kostnader, samt kontaktuppgifter.

Aktivitetsschemat har tagits fram av Miljöförvaltningen och Utvecklingsenheten, Kommungemensam förskola och skola i Borås Stad.

Har ni frågor och synpunkter om aktiviteterna, vänd er till:

Johan Linderstad, miljökommunikatör, Miljöförvaltningen

Tel.nr: 033-35 30 41, mejl: johan.linderstad@boras.se

Aktivitet 1.

Förskola, åk F-9.

Deltagande i Vi håller rent-dagarna

Vi håller rent-dagarna (som tidigare kallats för skräpplockardagarna) är en nationell manifestation mot ett av våra mest onödiga miljötmaningar - nedskräpningen. Vi håller rent dagarna infaller en vecka under april/maj månad. Borås rent och snyggt, en samarbetsorganisation som arbetar mot nedskräpning i Borås, samordnar årligen Vi håller rent-dagarna för förskolor, grundskolor och grundsärskolor i kommunen.

Mer information om aktiviteten finns på Håll Sverige rents webbplats, hsr.se, samt på Borås rent och snyggets webbplats, boras.se

Kostnadsfri aktivitet. Anmälan till Vi håller rent-dagarna görs på Håll Sverige rents webbplats, hsr.se

Aktivitet 2.

Åk F-9. Naturreservat i Borås.

Besök ett eller flera av Borås naturreservat

Borås har 13 naturreservat, alla med sin särprägel. Det finns våtmarker, ädellövskogar och sjöar för att ta några exempel, vart och ett med sin specifika karaktäristik och med olika arter av djur och växter kopplade till naturtypen.

Kostnadsfri aktivitet. Gå in på boras.se för information om naturreservaten i Borås, var de finns och vad som kännetecknar dessa.

Foto: Dag Ekelund

Aktivitet 3.

Förskola. Navet Science Center.

Hållbar utveckling - ett nytt tema om sopsortering

Temat ger barnen en upplevelse av att avfall är en resurs och inte något problem. Hur kan vi sortera vårt avfall? Hur återvinner vi så mycket som möjligt? Finns det något avfall som vi inte kan återvinna?

Kostnadsfri aktivitet. För bokning och information, kontakta Navet Science Centers växel: 033-41 00 09

Aktivitet 4.

Förskola och F-6. Navet Science Center.

Naturskolan - Navet Science Centers utöverksamhet på Ramshulan eller på skolan

Navet erbjuder utomhusteman som anpassas efter årstider och efter skolans behov.

Teman kan handla om svampar, växter, smådjur etc. Eleverna får en insikt om biologiskt mångfald och kunskap om olika kretslopp i naturen.

Kostnadsfri aktivitet. För bokning och information, kontakta Navet Science Centers växel: 033-41 00 09

Aktivitet 5.

Åk F-3. Lyckans Äpple, Bredared.

Lyckans Äpple visar hur tillverkning av äppelmust går till

Mycket av det som tillverkas i Lyckans äppelmusteri utgår från det som odlas lokalt, dvs. äpplen. Besöket blir en påminnelse om hur vi en gång i tiden odlade, syltade, syrade och mustade mat från grunden i det egna hemmet.

Mest lämplig besöksperiod: september - oktober månad.

Kostnadsfri aktivitet.

För bokning och frågor om aktiviteten, mejla: gunilla@lyckansapple.se, alternativt ring 0768 78 33 05.

Borås Djurpark, bokning, tider och kostnad

Lektioner genomförs inom ramen för Zooskolan under två perioder:

- april och maj vecka 14 – 22, från tisdag till torsdag samt
- augusti och september vecka 33 – 40, från tisdag till torsdag

Pris: 600 kr/lektion, 60 min/per klass, högst 30 elever per tillfälle

Fritt inträde till Borås Djurpark för förskolor och grundskolor inom Borås Stad

För bokning av Zooskolan, kontakta Borås Djurparkens växel: 033-35 32 70

Aktivitet 6.

Förskola (4-5 år), åk F-3. Borås Djurpark

Lantbruksdjur förr och nu

Begrepp som hanteras i temat:

- » vanliga djurarter
- » skillnad på fåglar och däggdjur
- » produktion från djur

Beskrivning av temat:

Ni hälsar på getter, grisar och övriga djur på djurparkens bondgård. På gården finns gamla svenska lantraser och tillsammans diskuterar vi tamdjur nu och förr och besöker de vanligaste arterna som finns i svenskt lantbruk.

Bokning, tider och kostnad, se ovan.

Aktivitet 7.

Åk 1-3. Borås Djurpark

Vilda djur i Sverige

Begrepp som hanteras i temat:

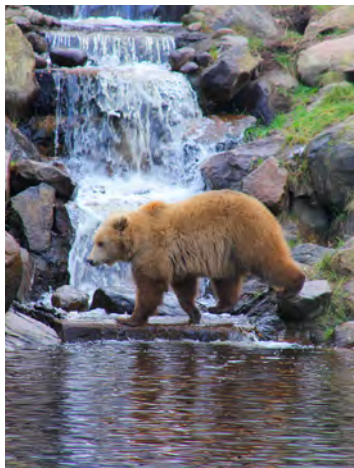
- » rovdjur i svensk natur
- » hur rovdjur jagar och fungerar
- » hur djurens samspel fungerar i naturen

Beskrivning av temat:

Besök järv, lo, björn och lo och prata om deras biologi och samspel i den svenska naturen samt vad ett rovdjur är och varför de jagar andra djur.

Vad händer om man träffar på ett rovdjur i naturen är också en fråga som tas upp.

Bokning, tider och kostnad, se sidan 6.

Aktivitet 8.

Åk 1-6. Lantbrukarnas Riksförbund

Besök en bondgård

Upptäck matens ursprung och lär er om hur odling och djurbruk fungerar i verkligheten. Det finns besöksgårdar i anslutning till Borås kommun, för mer information och kontaktuppgifter, gå in på webbplatsen bondeniskolan.se

Kostnadsfri aktivitet. Boka besöksgård efter de uppgifter som står på webbplatsen.

Aktivitet 9.

Åk 4-6. Borås Djurpark

Apor – häng med!

Begrepp som hanteras i temat:

- » regnskogen och vad som händer när människan kommer dit
- » vilda djur i regnskog (fokus apor)
- » handel med vilda djur som sällskapsdjur

Beskrivning av temat:

Bland djurparkens apor träffar ni våra närmaste släktingar schimpanserna, orangutangerna och också de något mer avlägsna gibbonerna, svartaporna och bomullshuvudtamarinerna. Det som tas upp under temat är dels vad som skiljer vilda djur från tama, dels vad som händer när regnskog huggs ner och vilda djur fångas in för att bli sällskapsdjur - en handel med hotade djur som djurparker världen över försöker stoppa.

Bokning, tider och kostnad, se sidan 6.

Aktivitet 10.

Åk 4-6. Borås Djurpark

Djurens utveckling

Begrepp som hanteras i temat:

- » djuren och djurgruppernas utveckling
- » evolution i enkla drag
- » besök hos några olika typer av djur

Beskrivning av temat:

Efter en kort jämförande undersökning, i klassrumsmiljö, av olika skelett och kranier från rovdjur, växtätare och allätare, besöks olika djur i djurparken där evolutionen verkat i olika riktningar. Elefanter, giraffer och noshörningar är några av de djur som ni besöker.

Bokning, tider och kostnad, läs på sidan 6.

Aktivitet 11.

Åk 4-9. Högskolan i Borås

Låna en forskare

I anslutning till Forskarfredag den 30 september lånar högskolan ut forskare till skolklasser. De berättar allt om hur det är att arbeta som forskare - ett vanligt men väldigt spännande jobb. De berättar också om sin egen forskning som handlar om allt från gener, återvinning, verktygsbibliotek och vårdmiljö. Forskarna måste bokas i god tid - först till kvarn gäller.

Frågor eller funderingar?

Kostnadsfri aktivitet. Förfrågningar/bokningar Forskarfredag kontakta forskningskommunikatören vid Högskolan i Borås.

Övrig tid på året, kontakta Sten Dellby, växel: 033-435 40 00.

Aktivitet 12.

Åk 4-9. Borås energi och Miljö AB, Gässlösa reningsverk

Hur renas boråsarnas avloppsvatten?

Är du nyfiken på hur avloppsvatten renas? Då får du gärna komma och hälsa på Gässlösa reningsverk, där besöksgrupper tas emot vardagar mellan kl. 8 till 16.

Tänk på att ta på bra skor och kläder som tål alla väder. I samband med anmälan, berätta gärna vilka förkunskaper ni har.

Kostnadsfri aktivitet.

Anmälan sker via formulär på: borasem.se/studiebesök

Aktivitet 13.

Åk 7-9. Högskolan i Borås

Besök i Smart Textiles Showroom

En bättre värld genom textila innovationer

Kläder som övervakar din hälsa eller mäter dina rörelser. Teknik som gör det möjligt att återvinna textila fibrer och använda dem på nytt. Smarta textilier som revolutionerar våra liv. Framtidens textilier förbättrar både människors vardag och ger fördelar för industri, sjukvård och miljö.

Smart Textiles Showroom är en plats för möten och kunskap. Här visas framtidens forskning och textila produkter framtagna inom Smart Textiles upp på ett nytt och banbrytande sätt. Välkommen in i vår värld.

Praktisk information om aktiviteten

Öppettider i Smart Textiles Showroom: onsdagar och torsdagar kl 12:00-15:00.

Tid: ca 45 min.

Max 10 elever.

Minst 1-2 pedagoger/lärare skall närvara vid besöket.

Kostnadsfri aktivitet.

Besöket bokas via mejl: smarttextiles@hb.se, minst två veckor i förväg.

Aktivitet 14.

Åk 7-9. Borås Djurpark

Biologisk mångfald

Begrepp som hanteras i temat:

- » vad händer när arter försvinner?
- » varför försvinner arter?
- » vad vi alla kan göra för att minska påverkan för hotade arter
- » hur djurparkerna jobbar för att arter ska finnas kvar

Beskrivning av temat:

Besök och dialog kring några utav de mest hotade djurarterna i djurparken och även arter som snabbt försvinner idag; den östliga bongoantilopen, den afrikanska vildhunden, sibirisk tiger och de afrikanska lejon.

Bokning, tider och kostnad, se sidan 6.

Aktivitet 15.

Åk 7-9. Borås Djurpark

Beteende hos djur - etologi

Begrepp som hanteras i temat:

- » enkel kort fältstudie av djur
- » beteenden, instinkter etc
- » beteenden hos några olika djur

Beskrivning av temat:

Utifrån grundskolenivå diskuteras djurens och vårt beteende utifrån ett etologiskt perspektiv. Lektion avslutas med enkel djurstudie.

Allmänt - årskursanpassas.

Bokning, tider och kostnad, se sidan 6.

Aktivitet 16.

Åk 7-9. Borås Djurpark

Artkunskap

Begrepp som hanteras i temat:

- » valfri(a) art/arter
- » besök och information om arten
- » arten i naturen eller lantbruket

Beskrivning av temat:

Besök av valfri(a) djurarter och dialog om den/deras biologi och sammanhang i naturen och människans förhållande till den/de valda arten/arterna.

Bokning, tider och kostnad, se sidan 6.

Aktivitet 17.

Åk 7-9. Boråsartens biodlarförening, Rångedala.

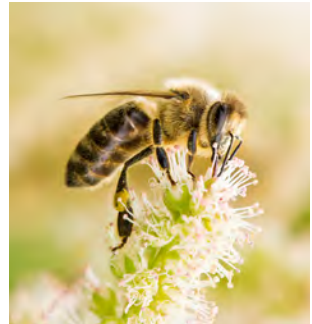
Lär dig om bin och deras funktion i naturen

Lär dig om honungsproduktion - hur det går till och vilken betydelse bina har för växter, biologisk mångfald och produktion av mat. Boråsartens biodlarförening har möjlighet till undervisning i lokal, i kombination med visning av bisamhällena.

Undervisningen tar en till 1,5 timme. Besök kan tas emot under säsong, det vill säga från början av maj till mitten av september.

Boråsartens biodlarförening tar emot ett begränsat antal besökare vid respektive tillfälle och tar emot i mån av tid.

Kostnadsfri aktivitet. För bokning och information, kontakta Eskil Eriksson, tel. 033-24 15 79, 070-053 47 74, e-post: ebe@telia.com

Aktivitet 18.

Åk 7-9. Borås energi och Miljö AB, Sobacken.

Källsortering, biogasproduktion och avfallshantering

Det vanligaste upplägget på studiebesök tar upp avfallssortering och hur ditt avfall tas tillvara på Sobacken. Du får först en föreläsning inne i konferensrummet, sedan blir det en tur ute på området med bland annat en titt på biogastankning, mellanlagring av farligt avfall och sorteringsanläggningen där svarta och vita påsar delas upp.

Till Sobacken tas grupper på mellan 10 och 20 personer emot.

Kostnadsfri aktivitet. Anmälan sker via formulär på: [borasem.se/studiebesök](https://borasem.se/studiebesok)

Foto: Anna Sigge

Aktivitet 19.

Åk 7-9. Borås energi och Miljö AB, Ryaverket.

Energiproduktion, el och värme i Borås

Vid ett studiebesök på Ryaverket samlas deltagarna först för en föreläsning om verksamheten innan det blir en tur på området. Under rundturen visas vanligtvis hanteringen av avfallet som bränsle, hanteringen av bibränslet, pannhus och turbinkällare.

Besöket avslutas i kontrollrummet där verksamheten på Ryaverket och vattenkraftstationerna övervakas.

Ryaverket tar emot grupper på mellan 10 och 20 personer, från 15 år och uppåt.

Kostnadsfri aktivitet. Anmälan sker via formulär på: **borasem.se/studiebesök**

BORÅS STAD

MILJÖFÖRVALTNINGEN

POSTADRESS Miljöförvaltningen, Borås Stad, 501 80 Borås

BESÖKSADRESS Sturegatan 42

TFN 033-35 30 00 E-POST miljo@boras.se

WEBBPLATS boras.se/miljo